

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА

**додакового вступного випробування для вступу на навчання
для здобуття ступеня бакалавра
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»)
на перший (із скороченим строком навчання) курс
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста**

Київ 2019

Програму додаткового вступного випробування розроблено фаховою атестаційною комісією для проведення вступних випробувань для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
Питання, винесені на додаткове вступне випробування	5
Критерії оцінювання підготовленості вступників.....	9

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Додаткове вступне випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра передбачає перевірку здатності для участі у фаховому вступному випробуванні осіб, які вступають для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, здобутого за іншою (неспорідненою) спеціальністю.

Вступник допускається до подальшої участі у вступних випробуваннях за умови успішного проходження додаткового вступного випробування.

Програма додаткового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, здобутого за іншою (неспорідненою) спеціальністю, розроблена фаховою атестаційною комісією, містить питання з основ спеціальності, які стосуються сутності фінансів, грошей і кредиту, податкової системи.

Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі.

Білет додаткового вступного випробування містить чотири питання за програмою додаткового вступного випробування, які передбачають надання вступником розгорнутої теоретичної відповіді. Відповіді на питання вступник наводить на бланках письмової відповіді.

Додаткове вступне випробування для вступу на навчання іноземних громадян проводиться у формі співбесіди.

Вступнику пропонують чотири питання за програмою додаткового вступного випробування, які передбачають надання вступником розгорнутої усної теоретичної відповіді.

ПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА ДОДАТКОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

ФІНАНСИ

1. Сутність фінансів, їх функції. Об'єкти і суб'єкти фінансових відносин.
2. Поняття фінансової системи та її складові елементи.
3. Система управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління.
4. Характеристика суб'єктів фінансових відносин та їх інтересів. Моделі фінансових відносин та їх характеристика.
5. Стратегія і тактика фінансової політики.
6. Основні напрямки та методи реалізації фінансової політики.
7. Формування і розподіл прибутку підприємств.
8. Класифікація фінансових ресурсів підприємства. Джерела утворення фінансових ресурсів підприємства.
9. Характеристика факторів, що впливають на фінансовий результат діяльності підприємства.
10. Характеристика бюджетної системи та її принципів.
11. Сутність та структура ринку цінних паперів.
12. Характеристика методів організації фінансової діяльності підприємств.
13. Назвіть основні концепції побудови бюджетної політики і в чому полягає її суть.
14. Фінансові результати діяльності підприємств. Фактори, що визначають фінансові результати діяльності підприємств.
15. Місцеві бюджети, їх роль в забезпеченні адміністративно-територіальних формувань.
16. Характеристика бюджетного дефіциту.
17. Причини виникнення та заходи зменшення бюджетного дефіциту.
18. Характеристика доходів державного бюджету.
19. Характеристика видів державного боргу.
20. Характеристика основних стадій бюджетного процесу.
21. Методи реалізації міжбюджетних відносин.
22. Основні показники доходів населення.
23. Сутність та функції фінансів підприємств.
24. Принципи організації фінансів комерційних структур.
25. Фонди цільового призначення, їх характеристика та порядок утворення.
26. Сутність фінансового ринку. Характеристика основних операцій на фінансовому ринку.
27. Суть, роль та економічна значимість страхування. Принципи страхування.
28. Сутність зовнішньоекономічної діяльності, об'єкти, суб'єкти та основні завдання.
29. Характеристика видів, форм і методів фінансового контролю. Суть значення та необхідність фінансового контролю.
30. Функції Міністерства фінансів України.
31. Фінансове планування: сутність, методи, принципи, завдання.
32. Міжнародні фінансові інститути: основні завдання та функції.
33. Характеристика місцевих фінансів та їх призначення.

Список рекомендованої літератури

1. Базилевич В.Д. Державні фінанси : навчальний посібник / В.Д. Базилевич. – К. : Атіка, 2004. – 368 с.
2. Василик О.Д. Теорія фінансів : підручник / О.Д. Василик. – К. : НІОС, 2000. – 416 с.
3. Лисенков Ю.М. Міжнародні фінанси : навчальний посібник / Ю.М. Лисенков. – К. : Університет «Україна», 2007. – 287 с.
4. Опарін В.М. Фінанси (загальна теорія) : навчальний посібник / В.М. Опарін. – К. : Видавництво КНЕУ, 2001. – 240 с.
5. Пилипенко І.І. Фінанси : навчальний посібник / І.І. Пилипенко, О.П. Жук; Держ. академія статистики, обліку та аудиту. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 266 с.
6. Роль В.Ф., Сергієнко В.В., Попова С.М. Фінансове право : навчальний посібник / В.Ф. Роль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
7. Романенко О.Р. Фінанси : підручник / О.Р. Романенко. – 3-є вид., стер. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
8. Сунцова О.О. Місцеві фінанси : навчальний посібник / О.О. Сунцова. – К. : центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
9. Фінанси : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. – 2-е вид., перероб. і доп. / О.Р. Романенко, С.Я. Огородник, М.С. Зязюн, А.А. Славкова. – К. : КНЕУ, 2006. – 387 с.

ГРОШІ І КРЕДИТ

1. Походження грошей та їх функції.
2. Інфляція, її темпи і наслідки.
3. Роль кредиту у ринковій економіці.
4. Характеристика форм і видів державного кредиту.
5. Відмінність державного та банківського кредиту, їх спільні риси.
6. Поняття кредитної системи та її структура.
7. Основні функції та завдання Національного банку України.
8. Комерційні банки, їх види і функції. Операції комерційних банків.
9. Поняття та види валютних курсів
10. Характеристика методів валютного регулювання.
11. Поняття, призначення та основні завдання фондової біржі.
12. Учасники фондового ринку, їх характеристика.
13. Міжнародний валютний фонд, функції і напрями його діяльності.

Список рекомендованої літератури

1. Гроші та кредит : навчальний посібник / І.В. Алексєєв, М.К. Колісник, О.Й. Вівчар, П.Г. Ільчук. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. – 168 с.
2. Гроші та кредит : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.І. Мирун, М.І. Савлук, І.М. Лазепко та ін. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2002. – 124 с.

3. Гроші та кредит : підручник / за ред. проф. Б.С. Івасіва. – Тернопіль : Картбланш, 2000. – 510 с.
4. Гроші та кредит : підручник для вузів за спец. Фінанси та кредит / М.І. Савлук, К.Г. Зуллас, А.М. Коряк. – К. : Либідь, 2002. – 330 с.
5. Гроші та кредит : підручник. – 3-є вид., перероб. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. М.І. Савлука. – К. : КНЕУ, 2002. – 598 с.
6. Михальський В. В. Грошово-кредитний потенціал золота в умовах обмеженості ресурсів // Фінанси України, 2007. – № 11. – С. 64–72.
7. Поддєрьогін А.М., Невмержицький Я.І. Ефективність управління грошовими потоками підприємства // Фінанси України. – 2007. – № 11. – С. 119–127.
8. Полозенко Д.В. Про гроші, інфляцію та фінанси у трансформаційній економіці // Фінанси України, 2008. – № 2. – С. 82–88.
9. Ставицький А.В., Хом'як В.Г. Вплив монетарної політики на економічну безпеку України // Фінанси України, 2007. – № 10. – С. 51–59.
10. Твердохлібова Д. Методика оцінки фінансового складу банківської системи України // Економіка України, 2008. – № 4. – С. 43–55.

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

1. Сутність і функції податків, їх складові елементи.
2. Сутність податкової системи, принципи її побудови.
3. Принципи побудови податкової системи.
4. Класифікація податків.
5. Характеристика структури податкової системи України.
6. Суть податкової політики держави та характеристика її принципів.
7. Характеристика форм оподаткування.
8. Елементи системи оподаткування.
9. Характеристика основних прямих податків.
10. Характеристика основних непрямих податків.
11. Характеристика місцевих податків і зборів.
12. Функції та завдання Державної податкової адміністрації України.

Список рекомендованої літератури

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Василик О.Д. Податкова система України : навчальний посібник / О.Д. Василик. – К. : ВАТ «Поліграфкнига», 2004. – 478 с.
3. Історія оподаткування : навчальний посібник / Ф.О. Ярошенко, П.В. Мельник, В.Л. Андрущенко, В.М. Мельник. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004. – 242 с.
4. Онисько С.М. Податкова система : підручник / С.М. Онисько, І.М. Тофан, О.В. Грицина; за заг. ред. С.М. Онисько. – Львів : Магнолія Плюс, 2004. – 312 с.

5. Податкова система : Методичні вказівки до практичних занять для студентів напряму підготовки «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / Вахновська Н.А. – Луцьк : ЛНТУ, 2011. – 64 с.
6. Податкові системи зарубіжних країн. Литвиненко Я.В., Якушик І.Д. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauchim.org.ua/uchebnaja-literatura/podatki/384-podatkovyi-sistemi-zarubizhnix-krayin-litvinenko-ya-v-yaku.html>
7. Сердюк О.М., Заревчацька Т.В. Податкова система (практикум) : навчальний посібник / О.М. Сердюк, Т.В. Заревчацька. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 328 с.
8. Система оподаткування та її інформаційно-облікове забезпечення : навч. посібник / П.М. Гарасим, О.М. Десятнюк, Г.П. Журавель. – К. : Професіонал, 2006. – 736 с.
9. Соколовська А.М. Основи теорії податків : навчальний посібник / А.М. Соколовська. – К. : Кондор, 2010. – 326 с.
10. Управління податкоспроможністю суб'єктів господарювання. Мельник В.М. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauchim.org.ua/uchebnaja-literatura/jekonomika/222-upravlinnya-podatkospromozhnisty-subyektiv.html>

КРИТЕРІЇ
оцінювання підготовленості вступників на додатковому вступному
випробуванні для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за
спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Структура оцінки додаткового вступного випробування

Оцінка додаткового вступного випробування (за шкалою від 100 до 200 балів) складається із суми балів, виставлених фаховою атестаційною комісією в результаті перевірки письмової роботи вступника, виконаної ним на додатковому вступному випробуванні, за відповіді вступника на кожне з 4 питань білета додаткового вступного випробування.

Порядок оцінювання підготовленості вступників

Оцінка додаткового вступного випробування визначається у такому порядку:

1) виставляють бали за відповіді на кожне питання білета додаткового вступного випробування виходячи із наведених нижче критеріїв оцінювання відповідей;

2) обчислюють оцінку додаткового вступного випробування за формулою:

$$O = 100 + \sum_{i=1}^4 B_i,$$

де B_i – кількість балів за відповідь на i -е питання.

Відповіді у чернетці не перевіряються та до уваги не беруться.

Критерії оцінювання відповідей на питання

Відповідь на кожне питання може бути оцінена балами від 0 до 25.

Відповідь на питання оцінюють виходячи із наведених у таблиці характеристик відповіді.

Кількість балів	Характеристика відповіді
19–25	<p>Повна, наведена у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про всебічні, систематизовані та глибокі знання з поставленого питання; демонструє здатність вступника вільно оперувати здобутими знаннями: диференціювати та інтегрувати їх, відтворювати та аналізувати отриману інформацію, робити обґрунтовані висновки та узагальнення, виявляти й відстоювати власну позицію, переконливо висловлювати думку та чітко формулювати відповідь.</p> <p>Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на питання не менше ніж на 90 %.</p> <p>Відповідь оцінюють у 25 балів тільки за умови надання вичерпної відповіді на питання.</p>
12–18	<p>Досить повна, без суттєвих неточностей, наведена у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про ґрунтовні та систематизовані знання з поставленого питання; демонструє здатність вступника впевнено оперувати здобутими знаннями: відтворювати та аналізувати отриману інформацію, пояснювати основні закономірності, робити висновки, чітко висловлювати думку та формулювати відповідь.</p> <p>Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на питання на 70–90 %.</p>
6–11	<p>Не зовсім повна, із неточностями та окремими незначними помилками, наведена в основному у правильній послідовності відповідь, яка свідчить про задовільні знання з поставленого питання, демонструє здатність вступника відтворювати основну інформацію відповідно до поставленого питання.</p> <p>Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на питання на 50–70 %.</p>
1–5	<p>Фрагментарна, із суттєвими неточностями та принциповими помилками відповідь, яка свідчить про неповноту знань з поставленого питання, демонструє наявність у вступника утруднень при відтворенні інформації відповідно до поставленого питання.</p> <p>Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на питання менше ніж на 50 %.</p>
0	Відповідь не надано або надана відповідь не відповідає поставленому питанню

Оцінка додаткового вступного випробування від 100 до 119 балів вважається незадовільною.

КРИТЕРІЇ

оцінювання підготовленості вступників на додатковому вступному випробуванні (співбесіді) для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» іноземних громадян

Структура оцінки додаткового вступного випробування (співбесіди)

Оцінка додаткового вступного випробування (за шкалою від 0 до 100 балів), проведеного у формі співбесіди, складається із суми балів, виставлених фаховою атестаційною комісією за результатами співбесіди зі вступником на додатковому вступному випробуванні за відповіді на кожне з 4 питань для співбесіди.

Порядок оцінювання підготовленості вступників

Оцінка додаткового вступного випробування, проведеного у формі співбесіди, визначається у такому порядку:

- 1) виставляють бали за відповіді на кожне питання для співбесіди виходячи із наведених нижче критеріїв оцінювання відповідей;
- 2) обчислюють оцінку додаткового вступного випробування за формулою:

$$O = \sum_{i=1}^4 B_i ,$$

де B_i – кількість балів за відповідь на i -е питання для співбесіди.

Критерії оцінювання відповідей на питання

Відповідь на кожне питання для співбесіди може бути оцінена балами від 0 до 25.

Відповідь на питання оцінюють таким чином:

від 19 до 25 балів ставлять вступнику, який надав повну, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про всебічні, систематизовані та глибокі знання з поставленого питання; демонструє здатність вступника вільно оперувати здобутими знаннями: диференціювати та інтегрувати їх, відтворювати та аналізувати отриману інформацію, робити обґрунтовані висновки та узагальнення, виявляти й відстоювати власну позицію, переконливо висловлювати думку та чітко формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на питання не менше ніж на 90 %. Відповідь оцінюють у 25 балів тільки за умови надання вичерпної відповіді на питання;

від 12 до 18 балів ставлять вступнику, який надав досить повну, без суттєвих неточностей, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про ґрунтовні та систематизовані знання з поставленого питання; демонструє здатність вступника впевнено оперувати здобутими знаннями: відтворювати та аналізувати

отриману інформацію, пояснювати основні закономірності, робити висновки, чітко висловлювати думку та формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на питання на 70–90 %;

від 6 до 11 балів ставлять вступнику, який надав не зовсім повну, із неточностями та окремими незначними помилками, в основному у правильній послідовності відповідь, яка свідчить про задовільні знання з поставленого питання, демонструє здатність вступника відтворювати основну інформацію відповідно до поставленого питання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на питання на 50–70 %;

від 1 до 5 балів ставлять вступнику, який надав фрагментарну, із суттєвими неточностями та принциповими помилками відповідь, яка свідчить про неповноту знань з поставленого питання, демонструє наявність у вступника утруднень при відтворенні інформації відповідно до поставленого питання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на питання менше ніж на 50 %;

0 балів ставлять вступнику, який не надав відповідь на поставлене питання або надана вступником відповідь не відповідає поставленому питанню.

Оцінка проведеного у формі співбесіди додаткового вступного випробування від 0 до 59 балів вважається незадовільною.